

Motion till riksdagen

1987/88:Sf216

av Gullan Lindblad och Karl-Gösta Svenson (m)
om bättre överensstämmelse mellan sociala
avgifter och förmåner för egenföretagare

Frågor rörande den bristande överensstämmelsen mellan sociala avgifter och socialförsäkringsförmåner för egenföretagare har debatterats i riksdagen i många år. Vid föregående riksmöte hade vi en motion i denna fråga, vilken avslogs av utskottsmajoriteten, men utskottets borgerliga ledamöter reserverade sig till förmån för motionen. Vi återkommer med vår motion, då frågan på intet sätt förlorat sin aktualitet.

Företagare med låga inkomster tvingas betala sociala avgifter för inkomster, som är så små att de inte ger rätt till någon som helst ersättning från sjukförsäkringen och tilläggspensioneringen. Avgifterna får i dessa fall karaktären av en ren skatt, som skall utgå trots att vederbörande vid inkomstbeskattningen inte anses ha någon egentlig skatteförmåga. Vid låga inkomster kan den avgiftsskyldige inte heller tillgodogöra sig avdrag för egenavgifterna, varför dessa i realiteten blir dyrare än för personer med högre inkomster.

För makar, som båda deltar i arbetet i jordbruk eller rörelse, kan det uppstå social orättvisa genom att båda makarna i inkomstlägen mellan ett och två basbelopp kan mista ATP-skyddet om en inkomstuppdelning sker.

En annan orättvisa gäller det förhållandet att en egenföretagare inte får inplaceras i högre sjukpenningklass än vad som motsvarar lönen för en anställd. Någon hänsyn till faktiska inkomstförhållanden tas alltså inte, ej heller till arbetad tid i jordbruket eller företaget.

Sjukpenningkommittén hade bl. a. dessa frågor för utredning och i betänkandet "Egenföretagares sjukpenning m. m." (SOU 1983:48) angavs alternativa vägar att åstadkomma en större enhetlighet mellan avgifter och förmåner. Den socialdemokratiska majoriteten förordade emellertid endast "en smidigare tillämpning" av nuvarande bestämmelser rörande sjukpenningförsäkringen.

Som argument mot ett mer differentierat avgiftsuttag har framhållits att det nya enhetliga avgiftssystemet, som infördes 1982, har inneburit betydande administrativa lättnader för såväl myndigheter som egenföretagare. Nyligen har emellertid införts undantag från avgiftsplikten för mindre inkomster av jordbruksfastighet, vilket visar att det är administrativt möjligt att göra en särreglering för att undvika negativa effekter av avgiftssystemet. Vi anser därför att en utredning bör göras i syfte att få fram förslag till avgiftsuttag, som innebär bättre överensstämmelse mellan förmåner och avgifter för egenföretagare. I denna utredning bör även tas upp frågan om bättre möjligheter för egenföretagare att teckna frivillig sjukförsäkring.

Hemställan

Mot. 1987/88

Sf216

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att frågor rörande egenföretagares sociala avgifter och förmåner inom socialförsäkringen bör bli föremål för en utredning, som utmynnar i nya bestämmelser för uttag av egenavgifter som ger bättre överensstämmelse mellan avgifter och förmåner.

Stockholm den 15 januari 1988

Gullan Lindblad (m)

Karl-Gösta Svenson (m)